

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG
VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het
ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 40 en 41 van
het Wetboek van Strafvordering. (*Ingezonden 11 april
1958*).

Het is enige leden opgevallen, dat er een grote tijdsruimte is verstreken tussen de indiening van het onderhavige wetsontwerp en de openbare beraadslaging in de Tweede Kamer. De ondergetekende kan slechts wijzen op die termijn in de loop der behandeling, waarvan de lengte door hem kon worden bepaald. Na indiening op 19 juni 1956 werd op 22 november van dat jaar een Voorlopig Verslag uitgebracht, dat op 10 januari 1957 werd beantwoord. Indiening van de Memorie van Antwoord heeft dus niet meer genomen dan 1½ maand.

De hier aan het woord zijnde leden zouden willen weten of na het arrest van de Hoge Raad van 28 februari 1956 (N.J. 1956, nr. 203) zich nog dergelijke gevallen, als in dat arrest behandeld, hebben voorgedaan. De ondergetekende is zulks niet bekend. Mede in aanmerking dient te worden genomen, dat het geval, bij genoemd arrest beslist, het karakter droeg van een test-case om te zien of de tekst van de wet de president van het gerechtshof verplichtte om een in voorlopige hechtenis zijnde verdachte ambtshalve een raadsman toe te voegen of niet. De Hoge Raad heeft uitgemaakt, dat die verplichting niet bestond, hetgeen tot wetswijziging noopte. Intussen was het de presidenten der gerechtshoven niet verboden met medewerking van de advocaten toch een raadsman toe te voegen, ook al dwong de wet hier niet toe. Bovendien konden de betrokken verdachten door het bureau van rechtsbijstand een raadsman toegevoegd krijgen. Het is dus niet verwonderlijk, dat van moeilijkheden na de indiening van het wetsontwerp niet meer gebleken is.

Dezelfde leden achtten de wijziging, die het wetsontwerp in de loop der parlementaire behandeling bij de Tweede Kamer, in het bijzonder door de Nota van Wijzigingen, heeft ondergaan, zo ingrijpend, dat zij meenden, dat hierover de Raad van State had moeten worden gehoord. Zij vroegen, of dit was geschied. De Raad van State is niet op het gewijzigde ontwerp gehoord. Naar het oordeel van de ondergetekende was zulks niet noodzakelijk. De materie immers van de artikelen 40 en 41 van het Wetboek van Strafvordering vormt een onverbrekelijk geheel, zoals ook is gebleken bij de behandeling van de wet van 20 mei 1955, *Stb.* 208. Ook toen is het aanhangig gemaakte ontwerp ingrijpend gewijzigd, zonder dat het nodig geacht is de Raad van State op de wijziging te horen of een nieuw ontwerp in te dienen. Artikel 40 behandelt immers de gevallen, waarin ambtshalve een raadsman aan een verdachte wordt toegevoegd, terwijl artikel 41 spreekt van de gevallen, waarin hem op zijn verzoek een raadsman wordt toegevoegd. Nu is het duidelijk, dat, wanneer men wijziging wil brengen in de gevallen van ambtshalve toevoeging, daarmede tegelijkertijd wijziging in de gevallen van toevoeging op verzoek gebracht wordt. Breidt men het aantal gevallen van ambtshalve toevoeging uit, dan kan het aantal toevoegingen op verzoek verminderd worden en omgekeerd.

De ondergetekende was derhalve van oordeel, dat er voor hem, evenmin als voor zijn toenmalige ambtsvoorganger bij de parlementaire behandeling van de wet van 20 mei 1955, *Stb.* 208, reden bestond om op de voorgestelde wijziging de Raad van State te horen, en dus evenmin om een nieuw wetsontwerp in te dienen.

De betrokken leden vestigden voorts de aandacht op de toelage, die aan toegevoegde advocaten in strafzaken wordt verleend en waarvan het maximum f 50 per toevoeging bedraagt. Zij achten deze beloning veel te gering. De houding van de Staat jegens de toegevoegde advocaten achten zij afkeurenswaardig en in strijd met het bijbelwoord, dat de arbeider zijn loon waard is en dat des arbeiders loon niet mag worden verkort.

De ondergetekende kent het adres van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten. Het maakt op dit ogenblik onderwerp van beraad uit. Het is niet te ontkennen, dat voor sommige toegevoegde strafzaken de beloning van f 50 te gering is. Voor andere daarentegen is, mede in verband met de omstandigheid, dat soms vele zaken op één zitting worden behandeld, de beloning voldoende. Niet vergeten mag bovendien worden, dat jonge advocaten geregeld toevoegingen in strafzaken krijgen en dat sinds 1 januari 1958 ook de burger-

lijke zaken, waarin zij zijn toegevoegd, worden gehonoreerd.

De ondergetekende heeft reeds verscheidene malen erkend, dat de hierbedoelde vergoedingen niet ruim zijn. Deze erkenning ontslaat hem echter niet van de verplichting ernstig na te gaan, of de huidige financiële omstandigheden een verhoging dezer bedragen toelaten. Voor 1958 heeft de Regering ondanks de ongunstige omstandigheden een bedrag van één miljoen gulden meer voor deze vergoedingen voor rechtsbijstand beschikbaar gesteld. Daarbij heeft zij vastgehouden aan het destijds onder veel gunstiger verhoudingen geopperde bedrag. Het valt niet te verwachten, dat voor 1959 wederom een verhoging van deze uitgaven mogelijk zal zijn, nu reeds op tal van voor de ondergetekende belangrijke onderdelen van de overheidsuitgaven naar beperking moet worden gestreefd. Een voorstel tot wijziging van het Koninklijk besluit van 3 mei 1949 (*Stb.* J 190) is dan ook onder de huidige omstandigheden niet van de ondergetekende te verwachten, evenmin als een verhoging van de beloning in burgerlijke zaken.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.